

Energia odnawialna a budownictwo – wymagania prawne w Polsce i UE

dr inż. Krystian Kurowski

Laboratorium Badawcze Kolektorów Słonecznych
przy Instytucie Paliw i Energii Odnawialnej

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie

...zakłada zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 roku i do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych....

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie

Zagadnienia

- Prawo Krajowe;
- Prawo UE.

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie

PRAWO KRAJOWE

- Konstytucja RP;
- Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej;
- Polska 2025 Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju;
- Polityka energetyczna Polski do 2020, 2025 roku i projekt do 2030;
- II Polityka Ekologiczna;
- Ustawa Prawo energetyczne;
- Ustawa Prawo ochrony środowiska;
- Ustawa Prawo budowlane;
- Ustawa o Wspieraniu Przedsięwzięć Termomodernizacyjnych.

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie

Konstytucja RP

(Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

- W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest zapis, że Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się **zasadą zrównoważonego rozwoju**. Konstytucja stwierdza także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swoją politykę powinny zapewnić **bezpieczeństwo ekologiczne** współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art.5, art.31, art. 74) (1997). Wzrost efektywności energetycznej jest natomiast podstawowym czynnikiem przyczyniającym się do ochrony środowiska.

Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej

Zawiera:

- Ocenę obecnego stanu energetyki odnawialnej w Polsce;
- Prognozy rozwoju OZE, uwzględniając scenariusze wdrażania technologii wraz z oceną kosztów;
- Bariery utrudniające rozwój sektora energetyki odnawialnej;
- Plan działań mających na celu wsparcie tego sektora, a także wymienia źródła finansowania projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie

Polska 2025 Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju

- W dokumencie tym rozdział pt. Polityka energetyczna określa następujące **zadania** jako priorytetowe dla sektora energetycznego w Polsce w horyzoncie czasowym do roku 2025:
  - bezpieczeństwo energetyczne Polski,
  - poprawa konkurencyjności,
  - ochrona środowiska przed negatywnymi skutkami oddziaływania energetyki.

Polska 2025 Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju (c.d.)

- Jako zadania dodatkowe, o charakterze operacyjnym, wymieniono:
  - Zmniejszenie energochłonności,
  - Zmniejszenie udziału węgla kamiennego i brunatnego w krajowym bilansie paliw do poziomu 60%,
  - Zwiększenie do 14% do 2020 r. udziału energii odnawialnej,
  - Wyeliminowanie urządzeń o sprawności niższej niż 80% oraz zlikwidowanie kotłów wodnych i przejście na produkcję ciepła wyłącznie w skojarzeniu z wytwarzaniem energii elektrycznej.

Polityki energetyczne Polski do 2020, 2025 i 2030 roku

- Dokument mówiący o głównych kierunkach rozwoju energetyki Polski. Zawiera strategię poprawy efektywności energetycznej;
- Ustawowo wymieniona w prawie energetycznym;
- Obecnie obowiązuje Polityka do 2025r;
- W konsultacji jest Polityka do 2030.

Polityka energetyczna Polski do 2020 roku

- W “Założeniach polityki energetycznej Polski do 2020 roku” uwzględniono konieczność prowadzenia aktywnej długoterminowej polityki państwa w zakresie obniżenia energochłonności gospodarki.
- Dokument ten określał główne cele polityki racjonalizacji użytkowania paliw i energii jako:
  - poprawę efektywności zużycia paliw,
  - promocję skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła,
  - poprawę efektywności wykorzystania ciepła i energii elektrycznej.

Polityka energetyczna Polski do 2025 roku

- Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 4 stycznia 2005 roku;
- Ujednolicenie Polityki energetycznej Polski z polityką UE;
- Zawiera oddzielny rozdział poświęcony efektywności energetycznej w gospodarce;
- Zgodnie z dokumentem, zwiększenie efektywności energetycznej jest jednym z kluczowych elementów zrównoważonej polityki energetycznej.

Polityka energetyczna Polski do 2025 roku (c.d.)

Działania:

- Zmniejszenie energochłonności wyrobów w trakcie ich projektowania, wytwarzania, użytkowania i utylizacji;
- Zwiększenie sprawności wytwarzania energii;
- Zmniejszenie energochłonności procesów przemysłowych;
- Zmniejszenie strat energii w przesyle i dystrybucji;
- Wdrożenie systemów zarządzania popytem na energię w celu zwiększenia efektywności wykorzystania energii.

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie

Założenia polityki energetycznej Polski do 2030 roku

Priorytetowe kierunki działań zapisane w projekcie to:

- Poprawa efektywności energetycznej;
- Wzrost bezpieczeństwa energetycznego;
- Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw;
- Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii;
- Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

II Polityka Ekologiczna

II Polityka Ekologiczna zakłada konieczność, w perspektywie roku 2025 zmniejszenia około dwukrotnie energochłonności gospodarki polskiej. Realizacja tego celu będzie wymagać wprowadzenia mechanizmów pozwalających w większym niż dotąd stopniu uwzględniać w cenach energii jej koszty środowiskowe.

Działania:

- szerokie wprowadzenie wysoce energooszczędnych technologii i urządzeń produkcji i usługach oraz do stosowania w gospodarstwach domowych, instytucjach publicznych i obiektach użyteczności publicznej,
- zmniejszenia strat energii, zwłaszcza energii cieplnej, w systemach przesyłowych, poprawy parametrów energetycznych budynków oraz dalszego podnoszenia sprawności wytwarzania energii.

II Polityka Ekologiczna (c.d.)

Dla zrealizowania generalnych celów przewidziano realizowanie celów szczegółowych krótkookresowych do 2002 roku, średniookresowych do 2010 roku oraz długookresowych do 2025 roku.

- Polityka wyróżnia trzy cele średniookresowe:
  - ograniczenie zużycia energii na jednostkę PKB o 25 % w stosunku do 2000 r.,
  - wprowadzenie dobrowolnych porozumień z przemysłem w zakresie realizacji programów dotyczących efektywności energetycznej,
  - zwiększanie zaangażowania środków publicznych (budżetowych i pozabudżetowych) w realizację programów efektywności energetycznej.

II Polityka Ekologiczna (c.d.)

- Dwa cele długookresowe to ograniczenie zużycia energii na jednostkę PKB o 50% w stosunku do 2000 r. oraz uzyskanie wskaźników zużycia energii nie wyższych niż średnie wskaźniki w państwach OECD: na jednostkę PKB, na wielkość oraz w podstawowych urządzeniach, maszynach i sprzęcie domowym.
- Istotne uzupełnienie dla II Polityki Ekologicznej Polski stanowi dokument Rady Ministrów "Polska 2025 – Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju", stawiając przed sektorem energetycznym konkretne zadania wspierające trwałe i zrównoważony rozwój.

Ustawa z dnia 10.04.1997r. **Prawo energetyczne**
(t.j. z 2006 r. Dz. U. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.)

- Ustawa **Prawo energetyczne**, jak stanowi art.1 ust.2 ma służyć realizacji podstawowych, ściśle od siebie zależnych celów, jak tworzenie warunków m.in. do:
  - zrównoważonego rozwoju kraju,
  - zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa,
  - oszczędnego i racjonalnego użytkowania paliw i energii,
  - spełniania wymogów krajowych i zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego,
  - minimalizacji kosztów zaopatrzenia kraju i odbiorców w paliwa i energię.

Ustawa z dnia 10.04.1997r. **Prawo energetyczne**
(t.j. z 2006 r. Dz. U. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.)

- Ustawa **Prawo energetyczne** dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia wielu dyrektyw, w tym związana z poszanowaniem energii i odnawialnymi źródłami energii:
  - Dyrektywa **2001/77/WE** z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Dz. Urz. WE L 283 z 27.10.2001);

Ustawa z dnia 27.04.2001r.
Prawo ochrony środowiska
(Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150)

- Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju.

Nakłada obowiązek stosowania efektywnych technologii wytwarzania oraz wykorzystania energii.

Nawiązuje do prawa energetycznego w kwestii świadectw pochodzenia.

Ustawa z dnia 17.07.1994r. **Prawo budowlane**
(t.j. z 2008 r. Dz. U. Nr 145, poz. 914)

- Ustawa **Prawo budowlane** normuje działalność obejmującą sprawy projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach.

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie

Ustawa z dnia 17.07.1994r. **Prawo budowlane**
(t.j. z 2008 r. Dz. U. Nr 145, poz. 914)

- Ustawa **Prawo budowlane** dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia wielu dyrektyw, w tym związana z poszanowaniem energii i odnawialnymi źródłami energii:
  - Dyrektywa **2002/91/WE** z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków;
  - Dyrektywa **2006/32/WE** z dnia kwietnia 2006r. W sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych.

Ustawa o **Wspieraniu Przedsięwzięć Termomodernizacyjnych**

z dnia 18.12.1998r. (Dz. U. nr 162, poz. 1121 ze zm.)

- Pozwala na uzyskanie dofinansowania termomodernizacji budynku ze środków budżetu państwa w postaci premii termomodernizacyjnej wynoszącej 25% wielkości zaciągniętego na modernizację kredytu.
- System wsparcia obejmuje:
  - kompleksowa termomodernizacja budynków:
  - modernizacja lokalnych sieci ciepłowniczych i zasilających je źródeł ciepła o mocy nominalnej i przesyłowej nie większej niż 11,6 MW;
  - zamiana konwencjonalnych źródeł energii na niekonwencjonalne, w tym odnawialne.

Prawo UE

- Biała Księga „Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii” (1997);
- Zielona Księga „Ku europejskiej strategii bezpieczeństwa energetycznego” (2001);
- Traktat Karty Energetycznej i Protokół Karty Energetycznej o Efektywności Energetycznej i Odnośnych Aspektach Ochrony Środowiska (PEEREA)(1994);
- Dyrektywy Europejskie.

Biała Księga

- Księga Unii Europejskiej - formułuje strategię rozwoju OZE w UE;
- Biała Księga stwierdza nie wystarczające wykorzystanie OZE w UE (1995r) i stawia za cel podwojenie ilości wykorzystanej OZE do roku 2010.

Biała Księga (c.d.)

Wzrost znaczenia OZE:

- Zapewnienie bezpieczeństwa i różnorodności dostaw energii;
- Zwiększenie konkurencyjności sektora odnawialnych źródeł energii Unii Europejskiej;
- Ochrona środowiska;
- Pozytywne skutki społeczne i ekonomiczne.

Zielona Księga

- Księga UE dotycząca bezpieczeństwa energetycznego. Zawiera prognozę energetyczną. Priorytety dotyczą działań:
  - po stronie popytu - wzrost efektywności energetycznej gospodarki,
  - po stronie podaży - wzrost udziału energii z OZE w bilansie energetycznym krajów unijnych.

Zielona Księga (c.d.)

- Zagadnienia Zielonej Księgi koncentrują się wokół zagadnień:
  - bezpieczeństwa energetycznego - dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia);
  - polityce kontroli wielkości zapotrzebowania na paliwa i energię;
  - ochronie środowiska, w szczególności na walce z globalnym ociepleniem.

Traktat Karty Energetycznej i Protokół Karty Energetycznej

- Oba dokumenty nakładają wiele konkretnych obowiązków m.in.:
  - realizację ekonomicznie uzasadnionych działań w zakresie minimalizacji wpływu na środowisko systemów energetycznych;
  - uwzględnianie w politykach, programach i strategiach społeczno – gospodarczych działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Najważniejsze dyrektywy UE

- Dyrektywa **2001/77/WE** z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Dz. Urz. WE L 283 z 27.10.2001);
- Dyrektywa **2002/91/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dyrektywa o jakości energetycznej budynków);

Najważniejsze dyrektywy EU

- Dyrektywa **2004/8/EC** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie promowania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na wewnętrznym rynku energii (Dyrektywa CHP);
- Dyrektywa **2006/32/WE** z dnia kwietnia 2006r. W sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych.

Program 3*20 – tzw. pakiet klimatyczny

- do 2020 roku nastąpi redukcja emisji gazów cieplarnianych - o 20 proc.;
- zwiększenie efektywności wykorzystania energii - także o 20 proc.;
- zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych - do 20 proc.

- W pakiecie istotną rolę odgrywa OZE – projekt dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

Dyrektywa w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych

- Komisja Europejska zaproponowała plan klimatyczny, który zakłada, że do 2020 roku, jedna piąta energii produkowanej w UE, będzie pochodziła ze źródeł odnawialnych.
- Obecnie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii waha się w krajach członkowskich UE od 0% na Malcie, do 39 % w Szwecji, w Unii Europejskiej to średnio 8,5 %.
- Według Komisji Europejskiej, jeśli 20% energii pochodziłoby ze źródeł odnawialnych, wydzielanie dwutlenku węgla do atmosfery mogłoby się zmniejszyć o 600 do 900 milionów ton, przy jednoczesnej redukcji zużycia paliw kopalnych o 200 do 300 milionów ton rocznie.

Dziękuję Państwu za uwagę

dr inż. Krystian Kurowski
Instytut Paliw i Energii Odnawialnej /EC BREC
03-301 WARSZAWA
ul. Jagiellońska 55
tel: 022 510 02 46
kkurowski@ipieo.pl

VII DNI OSZCZĘDZANIA ENERGII
4 listopada 2008
Energie odnawialne w budownictwie